

*Siælens
Sang-Offer*

Siælens Sang-Offer

☛ *Siælens Sang-Offer* er en samling salmer og oppbyggende sanger som kom ut i 1687. Boka var skrevet av bergensdikteren Dorothe Engelbretsdotter. Hun ble raskt svært populær, og boka kom ut i over tjue opplag.

☛ *Siælens Sang-Offer* var den første boka av en norskfødt forfatter som ble trykt i Norge.

☛ Dorothe Engelbretsdotter var en typisk representant for den barokke stilen. Kontraster, overdrivelser og sterke bilder preget salmene hennes.

☛ Selv om uttrykksmåten kan virke svulstig enkelte ganger, skrev hun også mange dikt der språk og vers flyter naturlig og er lette å huske.

☛ I diktene til Dorothe Engelbretsdotter er det personlige gudsforholdet viktig.

Mennesket er underkastet Guds allmakt, og salmene skal hjelpe folk til å få et mer inderlig forhold til Gud og minne dem om å leve riktig.

Omslag
fra første-
utgaven av
Taare-Offer,
et annet verk
av Dorothe
Engelbrets-
dotter

Her kan du
høre mer om
Dorothe Engel-
bretsdotter

Temaet i salmene

☞ Et gjennomgående tema i salmene fra *Siælens Sang-Offer* er ønsket om å få øve bot. Temaet er typisk for mye av den barokke diktningen. Det skyldes at krig, nød, sykdom og død preget livet til mange mennesker på den tida, og all ulykke ble tolket som Guds straff for misgjerninger.

Mennesket er syndig, og det finnes alltid noe å angre.

*Kjære sjel, kom det i hu
Og bekjenn i dette nu
At du som et Adams barn
Henger fast i Satans garn.*

(Frå «Aften-Sang»)

☞ Menneskelivets forgjengelighet er et annet sentralt tema i barokkens diktning. Alt verdslig er forgjengelig, noe menneskene vet av egen smertelig erfaring. De må derfor sette sin lit til Gud og håpe på et liv uten sorg og nød etter døden. Siste strofe av «Aften-Sang» lyder slik:

*Alle verdslig ting forgår.
Jeg til herlighet oppstår,
Når Gud ved basunens lyd,
Kaller meg til evig fryd.*

*Påskesalme av Dorothe
Engelbretsdotter*

Sjangeren

☞ Salmer er sanger med et religiøst innhold som blir sunget under gudstjenester og i andre religiøse sammenhenger.

☞ Formålet med salmene er å styrke folk i troen. Det er derfor viktigere at publikum kjenner seg igjen i salmene enn at salmene er originale og nyskapende.

☞ På 1600-tallet var salmene den vanligste brukslyrikken. Mange mennesker på den tida kunne ikke lese, men så godt som alle kunne salmene utenat.

☞ Salmer blir gjerne laget til populære verdslige melodier. Allerede på 1500-tallet tok Martin Luther i bruk kjente melodier og laget salmer til dem.

*Julesalme av Dorothe
Engelbretsdotter*

Dorothe Engelbrets- dotter i samtida

den vanlige oppfatningen. Men Dorothe nøyte stor respekt i samtida, og samtidige forfattere som Petter Dass og Thomas Kingo satte stor pris på diktningen hennes.

☞ Dorothe var den første kjente kvinnelige dikteren i Norge. På 1600-tallet var det ennå nokså uhørt at en kvinne skulle være dikter. Dette var noe menn drev med, var

☞ På 1600-tallet var det ikke vanlig at dikterne greide å leve av egen diktning, verken menn eller kvinner. Dorothe klarte det, i alle fall i en lang periode. Dette vakte misunnelse hos enkelte menn, som påstod at hun ikke hadde skrevet diktene sine selv. Men Dorothe visste å forsvare seg. Hun sa at de som beskyldte henne for dette, burde «settes i karantene på ei øde øy eller kastreres»!

☞ Også ellers framstod hun som en handlekraftig kvinne. Blant annet fant hun seg ikke i at noen boktrykkere piratkopierte verkene hennes. Mot slutten av livet fikk hun også full skattefrihet av kongen.

